

A Nagyatádi Városi Könyvtárnak vannak szép épületei (így többes számban), vannak kiváló munkatársai (élükön a méltán híres szakemberrel, nagyformátumú könyvtárossal, *Turbék Károly*jal), van szép múltja (1952-től számítva), van hatalmas állománya (mintegy százezer könyv, 180 kurrens periodikum, mikrofilmek, diafilmek, video stb.), volt hatalmas cselekvési tere (két járást is vezényelt, épített ki könyvtárilag, a csurgóit és a barcsit), van még sok mindene, egy hibádzik csak, a reputáció. Valahogy kimaradt a szórásból, a szakma köztudatában nem foglalta el az őt joggal megillető helyet, kezdeményezői pedig számosak voltak és vannak, nemigen gyakoroltak hatást a szakközvéleményre, főnöke, munkatársai, úgy látszik, nem eléggé értenek a propagandához.

Pedig, mint a felsorolásból is látszik, lenne mit propagálni. Kezdjük a nagy történelmi érdemmel, a regionális funkcióval, két járás gondját magára vevő, a feladatot remekül teljesítő grüfondalással. Ezt a „nagyhálózatot” létrehozni kiemelkedő teljesítmény volt, eredményei szervesen beleépültek a ma már persze egészen más felállású, szervezésű könyvtári struktúrába. Az, hogy Somogyban ezek a részei ma könyvtárilag oly megszerveztnek, kidolgozottnak tűnnek, jó részben a kezdeti évek Nagyatádjának köszönhetőek. A külső cselekvés, a jó értelemben vett expanzív működés azonban szilárd, egyre szilárduló hátszakra támaszkodhatott. A nagyatádi könyvtár olyan ügyesen dolgozott, annyira sikerült magát elfogadtatnia a várossal, hogy – jöllehet új épületet termé-

szetesen nem kaphatott – olyan házba költözhetett, mint a régi, patinás Burics-féle bank épülete, amely könyvtári célokra is kiválóan fel- és kihasználható volt. Később, 1973-ban tovább bővíthetett, e „bővítvény” lakója a frissen megszervezett, kialakított zenei részleg lett, társbérletben a helyismereti gyűjteménnyel. Három éve pedig – központi, mintegy másfél milliós minisztériumi támogatással – új gyermekkönyvtár épülhetett, egy modern, háromszáz négyzetméteres intézmény, amely persze nagymértékben tehermentesítette a toronyos, Zsolnay-méhkaptárral díszített régi könyvtárat.

A könyvtár szolgáltatáscentrikus volt. Szinte kezdettől kapva kapott az újabb és újabb lehetőségeken, egyike volt az elsőknek, amelyek videotékát alakítottak ki (helye a gyermekkönyvtárban van). 1986 óta saját kamerával is rendelkeznek (az igazgató maga videós szakember, a helyismereti gyűjtemény számára ő készíti a felvételeket), a gyűjtemény köré pedig videós klubot szerveztek, klubtagoknak minimális kopási árért kölcsönzik a kazettákat, közületek évi háromezerért 25 kazettát kaphatnak kölcsön. (Ennek következtében a videotár önellátó, még tán némi hasznot is hajt.) Érdekesen oldotta meg a könyvtár a fiókhálózat megszervezését is. Szinte minden fiók valamilyen specifikus feladatot kapott, az egyik iskolai könyvtári feladatot lát el (kettős funkcióban), a

másik kórházi könyvtárként működik, a harmadiknak ifjúsági klubja van stb. Szóval kiváló könyvtár a nagyatádi, nem érdemli, hogy félszárnyékban éljen. A *Könyvtáros* szeretne róla a nem távoli jövőben bővebben is hírt adni.

A szegedi Somogyi Könyvtárban beszélő számítógépet helyeztek üzembe. A pályázaton nyert pénzből, valamint öt szegedi nagyvállalat támogatásából megvásárolt, a KFKI-ban gyártott berendezéssel a vakokat és a gyengénlátókat tanítják meg a számítógépek kezelésére.

Szaporodnak, gyarapodnak a könyvtári vandalizmusról érkező híradások a sajtóban, pedig tudjuk, hogy nagyobb részük egyelőre inkább titokban marad, épp csak az érintettek kicsiny köré tud róluk. Legutóbb a *Vas Népe* számolt be egy különösen félelmetesnek tűnő eseménysorozatról. Mint az újságíró, *Szakály Éva* írja, a Szombathelyi Megyei Könyvtár egyik méltán kedvelt fiókhálózatában rendszeresen megjelennek – nyitvatartási időben – tizenéves fiatalok, italoosan és tovább italozva, a magnót a legnagyobb hangerőre állítva, a könyvtárosnőre poroltót fogva és őt „nyomdafestéket nem tűrő szavakkal” illetve, az olvasókat rémisztgetve, a könyveket, berendezést rongálva, az ajtókat levizelve stb., hogy azután következő alkalommal ismét megjelenjenek. Érthető, ha az olvasók elmaradoznak, ha a könyvtáros nem mer bemenni munkahelyére. A cikk idéz a megyei könyvtár igazgatójának, *Takács Miklósnak* a városi rendőrkapitányhoz intézett leveléből: „Az előző évben telefonon már kértem segítséget önöktől, akkor azt az ígéretet kaptam, hogy a körzeti megbízott időnként meglátogatja intézményünket. Sajnos, erre egyetlen alkalommal sem került sor... Előre látható, hogy a lakók nyomásának engedve az Ingatlankezelő Vállalat – ahogy azt korábban egyszer már megtette – a bérleti szerződés felbontását fogja kezdeményezni...” Szóval, egyelő-

re legalább úgy tűnik, megvan a megoldás a garázdák ellen: be kell csukni a könyvtárat.

1989 decemberétől számítógép végzi az olvasók és a kölcsönzött művek nyilvántartását a Hajdú-Bihar Megyei Könyvtárban. Az olvasószolgálat kitartó és megfeszített munkával készült erre a változásra, amely hitük szerint egy korszerű könyvtár alapját veti meg. Leltárszinten számítógépre vitte a könyvtár teljes állományát, s a gépi kölcsönzés feltételeként mintegy 160 ezer kölcsönözhető könyvet látott el vonalkódos címkével. A korszerű szemlélet térhódítását jelzi a gazdasági jellegű gépi nyilvántartás mellett – ugyancsak az 1989. év produktumaként – a kölcsönzés automatizálása. S ez utóbbira égető szükség volt!

A megyei könyvtár épülete csaknem két évtizede alkalmatlan már a könyvtári feladatok ellátására. A könyvek elhelyezése az épületen belül hosszú évek óta lehetetlen. A városban bérelt pinceraktárak pedig – pénzt, erőt és időt rabolva – a színvonalas szolgáltatást akadályozzák. Éppen ezért nagyjelentőségű a könyvtár több évre kiterjedő, s valamennyi munkafolyamatot magába foglaló számítógépes programja. A gépi nyilvántartás megbízhatósága és pontossága mellett a gyorsaság és a kölcsönzött könyvek hollétének nyomon követhetősége – mint új elem a szolgáltatásban – javítani fogja a könyvtár használhatóságát.

A számítógépet tehát nem mindenáron, hanem a használó-olvasó érdekében kívánják alkalmazni a könyvtár szakemberei. (G. F.)

„Nem szabad megvárni a hívást, elébe kell menni!” – nyilatkozta *Lajos Gézának*, a *Somogyi Néplap* riporterének *Hotter István*, a Kaposvári Városi Könyvtár igazgatója, amikor az újságíró arról faggatta, miért is szervezett könyvtárosai számára tíz témából álló előadássorozatot a Bibliáról. A könyvtárigazgató elmondja, hogy bizony gond volt egyik-másik

referenzskérdés megválaszolásával. A kislíunak, aki a tékozló fiú „neve” után érdeklődött éppúgy nem tudtak válaszolni a bibliamentes tananyagot tanult könyvtárosok, mint annak a gyereknek, akit az érdekelte volna, hogy mi is lehet a siralom völgye. „Magyarország legolvasottabb városa éppen Kaposvár. Szabad-e akkor a város könyvtárosainak nem, vagy csak alig ismerni a Bibliát?! A válasz egyértelmű: meg kell ismertetni velük. Nem arról van szó, hogy az ateista könyvtárosokból hívőket faragjunk, hanem arról, hogy sürgősen pótoljuk az alapvető művelődési hiányt. Ne kelljen – a pedagógusokhoz hasonlóan – továbbküldeni a tanuló ifjúságot vagy a felnőtt érdeklődőt” – mondja a könyvtárigazgató, aki arról is beszámol, hogy az előadássorozat megszervezése érdekében felkeresték a belvárosi plébánia tudós teológusait, akik, élükön *dr. Baróti János* püspöki helynök apátplébánossal, szívesen vállalkoztak a könyvtárosok oktatására.

Bővítő szerepkörét a szolnoki Verseghy Ferenc Megyei Könyvtár. Megteremti a feltételeit annak, hogy „naprakészen” tükrözze a politikai élet változásait.

A jövőben a megyében működő pártok, mozgalmak, különféle szerveződések is lehetőséget kapnak dokumentumaik, vagy azok másolatának elhelyezésére. Többek közt könyvek, újságok, röpiratok, plakátok kerülnek ilyen módon a közgyűjteménybe, válnak érdeklődők, kutatók számára hozzáférhetővé.

Sárospatak Városi Tanácsa Végrehajtó Bizottsága beszámolót hallgatott meg a városi könyvtár munkájáról. A beszámolóból kiderült, hogy Sárospatak könyvek, könyvtárak tekintetében ma sem marad el az elmúlt századok alatt szerzett „bibliotékai” rangjától. Csupán a Kollégiumi Nagykönyvtár, a Comenius Tanítóképző Főiskola, a Városi Könyvtár és a gimnázium könyvtárának állománya együttesen félmillió kötetnél is több, így minden pataki lakosra átlagosan 33 kötet jut, ami országosan igen előkelő helyezés. A városi könyvtárban mind a személyi, mind a tárgyi feltételek fokozatosan javultak. Bár 1988-ban megemelték a beiratkozási díjat, az olvasók száma nőtt. Szóval Patakon minden rendben van. Irigyeljük őket, sok-sok könyvtáros kollégákkal egyetemben.

